

TÜRKİYE'DE SERBEST BÖLGELER

TİCARET BAKANLIĞI
SERBEST BÖLGELER, YURTDIŐI YATIRIM VE HİZMETLER
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Gücünü ve
Potansiyelini Keşfet

Türkiye Serbest
Bölgeleri - Genel
Bakış

Serbest
Bölgelerdeki
Teşvik ve
Avantajlar

Serbest
Bölgelerin İdaresi

Serbest Bölge Nedir?

Ülkenin siyasi sınırları içinde yer almakla birlikte gümrük alanı dışında sayılan,

Ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı,

Sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı,

Fiili olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan,

üretim ve ticaret bölgeleri olarak tanımlanmaktadır.

Serbest Bölgeler Tanımı

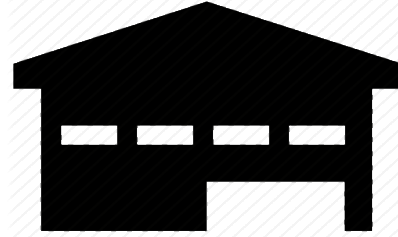

Uluslararası Ticarete
Yönelik Planlı Yatırım
Alanları

Üretim, Alım-
Satım ve Hizmet
Faaliyetleri

Serbest Bölge

Türkiye Gümrük Hattı
Dışında Sayılan

Vergi ve Vergi Dışı
Teşvikler Barındıran

Serbest Bölge Nasıl Kurulur?

Serbest bölgelerin yer ve sınırlarını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

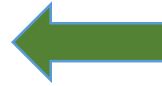
Serbest bölgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca, yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerce kurulmasına, işletilmesine Cumhurbaşkanınca izin verilir.

Bölgenin kurulmasının ardından, faaliyete geçebilmesi için etrafının çevrilmesi ve bölgede ihtiyaç duyulan Serbest Bölge Müdürlüğü, Gümrük Müdürlüğü, Gümrük Muhafaza Müdürlüğü, vb. idari kurumlarının oluşumunun tamamlanması gerekir.

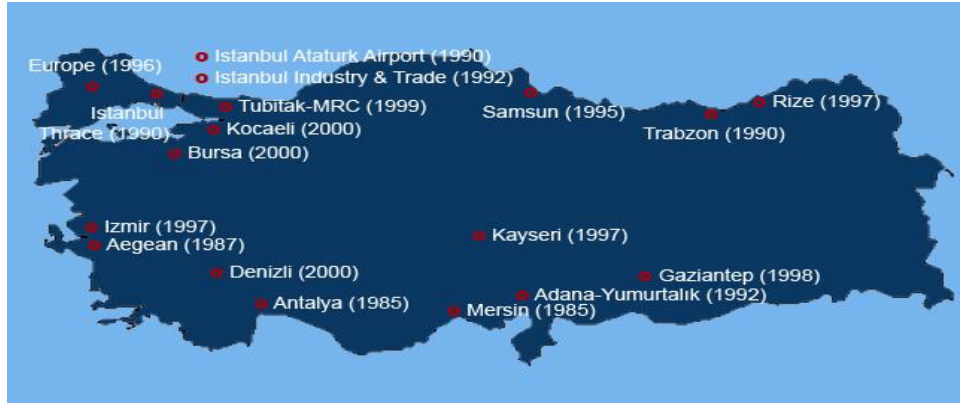
Gümrük Vergisi, KDV vs.
ithalat aşamasında
alınır.

İTHALAT

İHRACAT

Serbest Bölgelere girişte
Gümrük Vergisi, KDV alınmaz

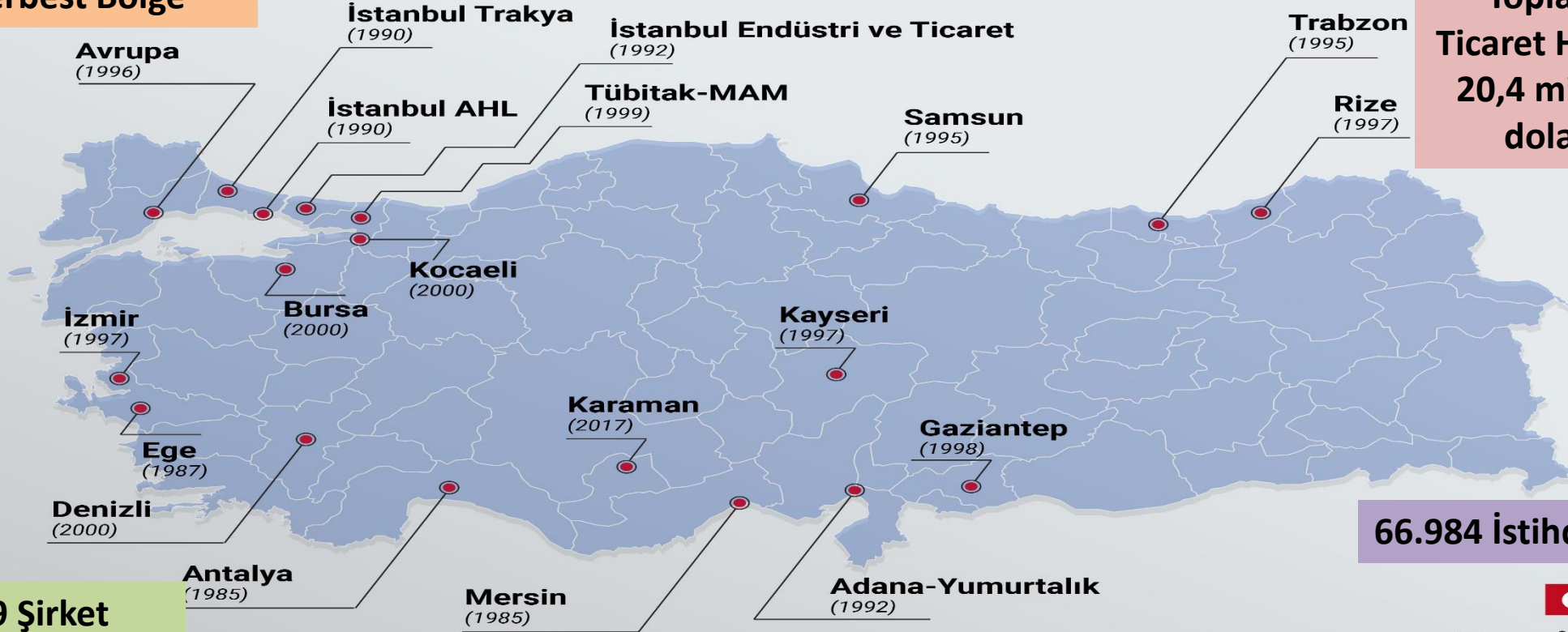
Diğer ülkeler ile serbest bölgeler arasındaki ticarete
gümrük rejimi uygulanmaz

3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu Kapsamındaki Amaçlar

- İhracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek
- Doğrudan yabancı yatırımları hızlandırmak
- Teknoloji girişini hızlandırmak
- İşletmeleri ihracata yönlendirmek
- Uluslararası ticareti geliştirmek

Türkiye Serbest Bölgeleri - Genel Bakış (2017 sonu)

18 Serbest Bölge

Toplam
Ticaret Hacmi
20,4 milyar
dolar

66.984 İstihdam

1.989 Şirket

- 1.447 Yerli
- 542 Yabancı

TÜRKİYE
SERBEST BÖLGELERİ

Toplam Ticaret Hacmi (2017):

20.4 milyar USD

\$6.4 Milyar

SERBEST
BÖLGELER

\$4.1 Milyar

\$7.5 Milyar

\$2.4 Milyar

Toplam Yatırım

5.3 Milyar USD

- Kamu Yatırımı:
35 Milyon USD
- İşletici/ BKİ
Şirket:
489 Milyon USD
- Özel Sektör
Yatırımı:
4.8 Milyar USD

Serbest Bölgede Faaliyet Ruhsatı Nasıl Alınır?

Kimler başvurabilir? Gerçek veya tüzel kişiler

Başvuru ücreti: 5.000 dolar veya karşılığı TL → TCMB - Serbest Bölgeler Özel Hesabına

“Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu” → Serbest Bölge Müdürlüğüne teslim edilir

Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirme sonucunda “Faaliyet Ruhsatı” verilmesi uygun görülenler için **işyeri kira sözleşmesinin bir örneği ile diğer belgeler için 30 günlük süre tanınır**. Süre dahilinde belgelerini tam olarak teslim edenler için Genel Müdürlük tarafından “Faaliyet Ruhsatı” düzenlenir. Belgelerin süresi içinde gönderilmemesi halinde hak kaybedilir, başvuru ücreti iade edilmez.

Başvurunun değerlendirilmesi sonucunda “Faaliyet Ruhsatı” verilmesi uygun bulunmayanlara bu durum yazılı olarak bildirilir ve yatırılan başvuru ücreti iade edilir.

Kaç yıl süreli Faaliyet Ruhsatı alınabilir?

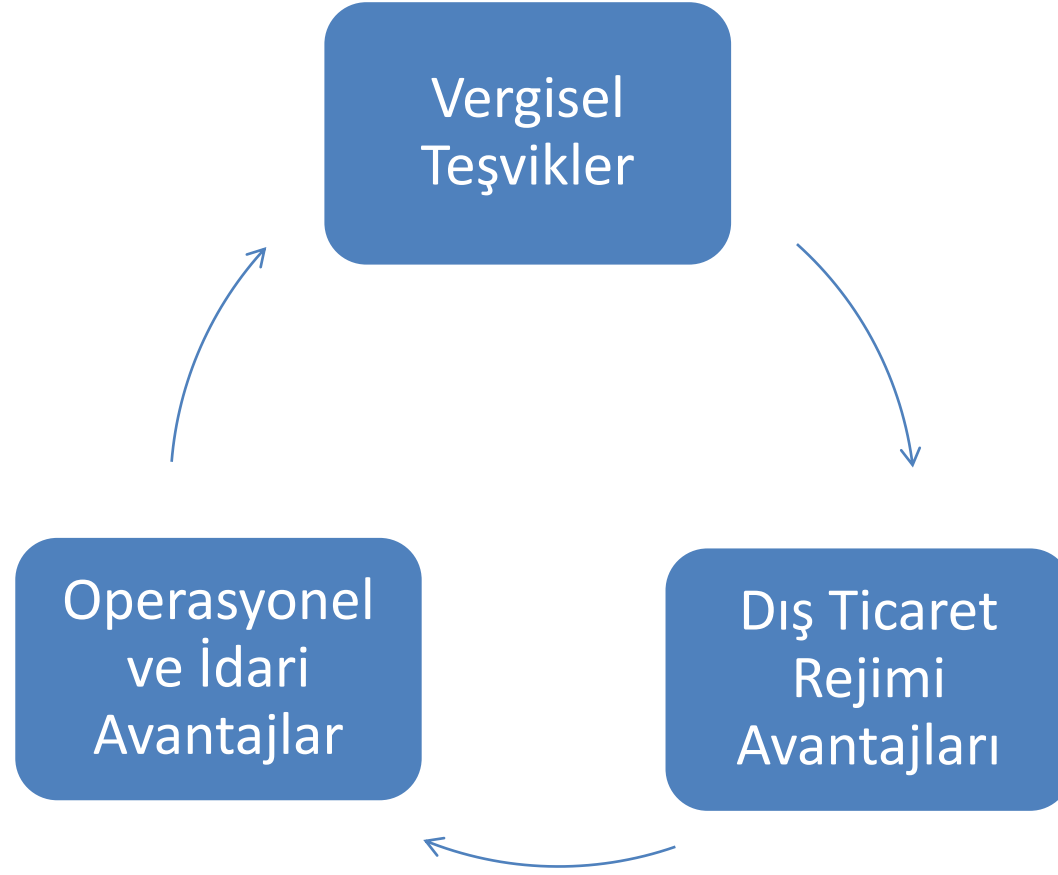
Kendi işyerini inşa ediyor mu?	Üretici mi?	Süre
Evet	Evet	45 yıl
Evet	Hayır	30 yıl
Hayır	Evet	20 yıl
Hayır	Hayır	15 yıl

Türkiye Serbest
Bölgeleri - Genel
Bakış

Serbest
Bölgelerdeki
Teşvik ve
Avantajlar

Serbest
Bölgelerin
İdaresi

Türkiye Serbest Bölgeleri Teşvik ve Avantajları

Vergisel Teşvikler:

- Serbest Bölgelerimizde üretim yapan bölge kullanıcılarının imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları, Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşeceği yılın vergileme dönemi sonuna kadar **Gelir veya Kurumlar Vergisinden müstesnadır.**
- Serbest bölgelerde üretilen ürünlerin en az % 85'ini yurtdışına ihraç eden üretici kullanıcıların istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler **gelir vergisinden müstesnadır.** Stratejik, büyük ölçekli, öncelikli veya proje bazında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için Cumhurbaşkanı bu oranı %50'ye indirebilir.
- Serbest bölgelerde verilen hizmetler ile serbest bölgelere veya bu bölgelerden yapılan ihraç amaçlı yük taşıma işleri **KDV'den muaftır.**
- Tamamı yurt dışında yerleşik bir firmaya verilecek lojistik hizmetler **gelir veya kurumlar vergisinden muaftır.**
- Serbest bölgelerdeki yatırımcıların inşa ettikleri binalar ve yatırımcılara tahsis edilmek üzere tutulan araziler için **emlak vergisi muafiyeti** bulunmaktadır.
- Serbest bölgelerde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemler ve düzenlenen kağıtlar **damga vergisi ve harçlardan müstesnadır.**
- Serbest bölgelerde sanayi sicil belgesine sahip firmalar elektrik temininde **TRT payından muaf** tutulmuştur.

SERBEST BÖLGELERDE SAĞLANAN VERGİ İSTİSNALARI

Vergi İstisnası	İmalatçılar	Diğer Ruhsatlar	
		Lojistik, Elleçleme, Bakım-Onarım vb.	Diğer Ruhsatlar
Gelir ve Kurumlar Vergisi istisnası	Var (AB Üyeliğine kadar)	Var (AB Üyeliğine kadar)	Yok
Stopaj İstisnası	Var -%85 İhracat Şartına Bağlı (BKK ile %50 ye kadar düşürülebilir)	Yok	Yok
Damga Vergisi ve Harç istisnası	Var (AB Üyeliğine kadar)	Var (AB Üyeliğine kadar)	Var (AB Üyeliğine kadar)
Gümrük Vergisi istisnası	Var	Var	Var
Emlak Vergisi istisnası	Var	Var	Var
K.D.V istisnası	Var	Var	Var

(1) 4691 sayılı Kanun uyarınca TÜBİTAK-MAM Teknoloji Serbest Bölgesi kullanıcılarının AR-GE ve yazılım faaliyetlerinden elde edilen kazançlar 2023 yılına kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. Ayrıca bu firmalar istihdam ettikleri personel için aynı tarihe kadar gelir vergisi istisnasından faydalanır.

Dış Ticaret Rejiminden Kaynaklanan Avantajlar :

- Gümrük Uygulamaları İstisnaları:** Serbest Bölgeler Gümrük alanı dışı kabul edilmeleri sebebiyle gümrük mükellefiyeti bulunmamaktadır (KDV ve Gümrük Vergisi istisnası)
- Şirketler serbest bölgedeki faaliyetleri için temin edecekleri **makine ve teçhizatlar** için gümrük yükümlülüklerinden muaf olmaları sebebiyle **üretim maliyetini düşürebilmektedir.**
- AB Ülkelerine Erişim:** Avrupa Birliği ve Türkiye arasındaki Gümrük Birliği çerçevesinde Avrupa ülkelerine gümrük yükümlülüklerinden muaf ticaret imkanı bulunmaktadır.
- Serbest bölgelerdeki lojistik potansiyelin ortaya çıkarılması amacıyla, **tamamı yurtdışındaki müşteriye olmak kaydıyla verilecek** lojistik hizmetlere vergisel teşvik sağlanmaktadır.

Operasyonel ve İdari Avantajlar:

- Azaltılmış Bürokrasi:** Başvuru, izin ve yönetim süreçlerinin tek elden gerçekleştirilmesi sebebiyle dinamik bir yönetim anlayışı bulunmaktadır. Hizmetler, bölgeyi kurup işletmekle yükümlü özel şirketler tarafından verilmektedir.
- Süre Kısıtlaması:** Serbest Bölgede depolanan mallara ilişkin herhangi bir süre kısıtlaması bulunmamaktadır.
- Kar Transferi:** Serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç veya gelirler herhangi bir kısıtlamaya tabi olmaksızın transfer edilebilir.

Son Dönemde Serbest Bölgelere Yönelik Yapılan Çalışmalar

6772 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeler

- Serbest bölge ilan edilen yerlerde ihtiyaç duyulacak arazi ve tesislerin acele kamulaştırılabilmesi için Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi
- Serbest bölge işletme sözleşmelerinin uzatılabilmesi
- Yurt dışında serbest bölge kurulabilmesi
- Yurt dışında yerleşik kişilere sunulan lojistik hizmetlerden elde edilen kazançlara gelir veya kurumlar vergisi istisnası getirilmesi
- Personel ücretlerinin gelir vergisinden istisnası için %85 ihracat şartı getirilmesi. Stratejik, büyük ölçekli, öncelikli veya proje bazında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için Cumhurbaşkanı bu oranı %50'ye indirebilir.

Son Dönemde Serbest Bölgelere Yönelik Yapılan Çalışmalar

7033 Sayılı Kanun ile Yapılan Düzenlemeler

- Serbest bölgelerde yapı denetim hizmeti için ödenecek bedellere % 75 indirim getirilmesi
- 6772 sayılı kanun ile serbest bölgede yer alan binalar için getirilen emlak vergisinden geçici muafiyetin, daimi muafiyete dönüştürülmesi

6761 Sayılı Kanun ile Yapılan Düzenlemeler

- Serbest bölge ilan edilen araziler için arazi vergisinden muafiyet (Kullanıcı lehine tapuda tescilin yapılacağı tarihe kadar)

Diğer düzenlemeler

- Serbest bölgelerde döviz kullanımı zorunluluğunu ortadan kaldıran bir BKK yayımlanmıştır.
- Serbest bölgelerde yapılan yasal iyileştirmelerin ardından, Aralık 2017'de yayımlanan BKK ile Karaman Serbest Bölgesi kurulmasına yönelik ilk adım atılmıştır.

Son Dönemde Serbest Bölgelere Yönelik Yapılan Çalışmalar

Yapılan düzenlemeler ile,

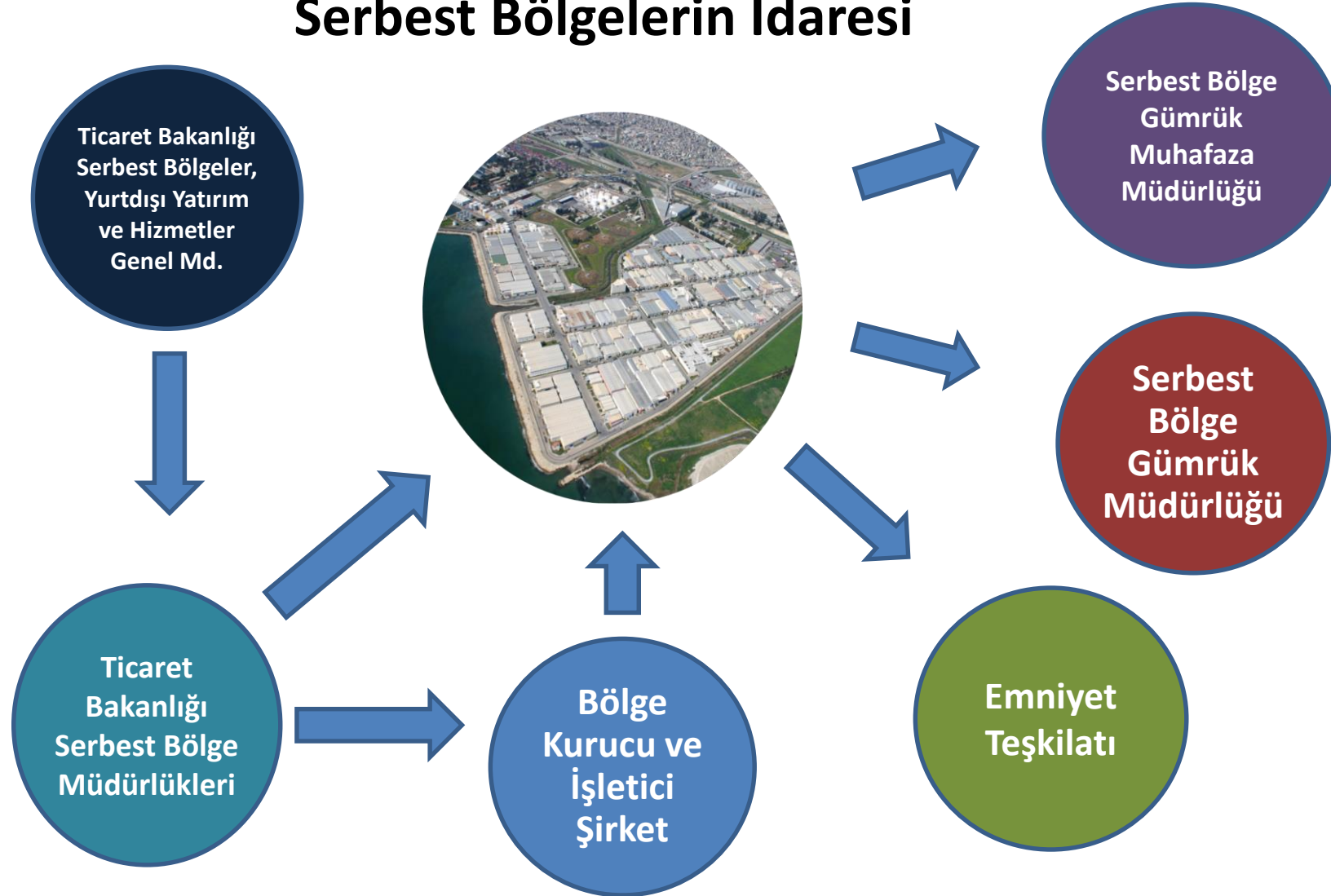
- ❖ Serbest bölge işleyiş sorunlarının giderilmesi,
- ❖ Serbest bölgelerin yatırım yeri olma statüsünün kuvvetlendirilmesi,
- ❖ Stratejik, öncelikli veya büyük ölçekli yatırımların serbest bölgelere çekilebilmesi,
- ❖ Serbest bölgelerin ülkemizin lojistik potansiyeline katkısının arttırılması amaçlanmıştır.

Türkiye Serbest
Bölgeleri - Genel
Bakış

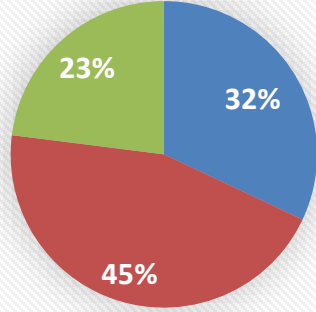
Serbest
Bölgelerdeki
Teşvik ve
Avantajlar

Serbest
Bölgelerin İdaresi

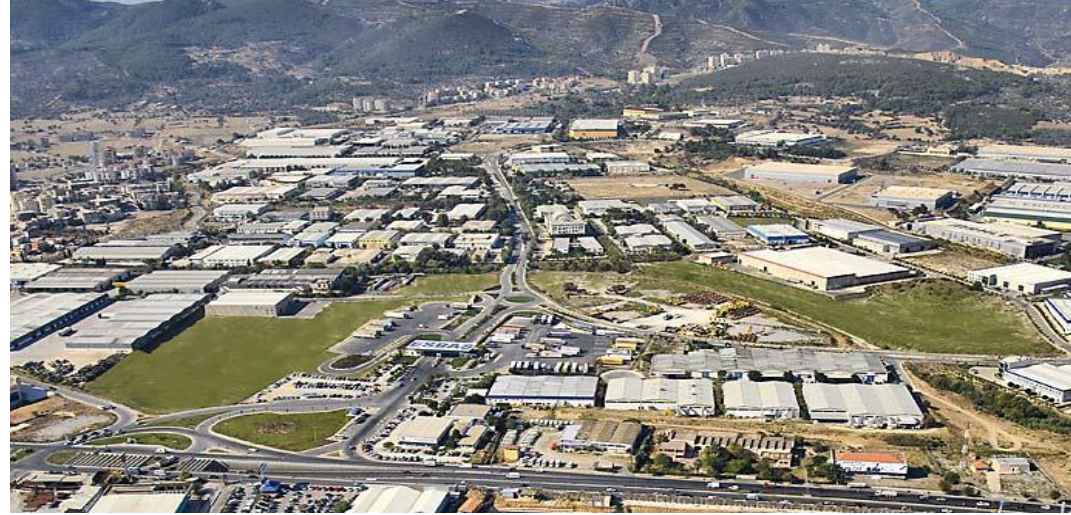
Serbest Bölgelerin İdaresi

Faaliyet Ruhsatı

■ Üretim ■ Alım-Satım ■ Diğer

Türkiye Serbest Bölgeleri Yasal Düzenlemeler

- Serbest Bölgeler Kanunu (1985)
- Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği
- Gümrük Kanunu
- Bakanlar Kurulu Kararları
- Genelgeler

Model 1

1985-
1990

Kamu Arazisi
+
Kamu
Altyapısı

Model 2

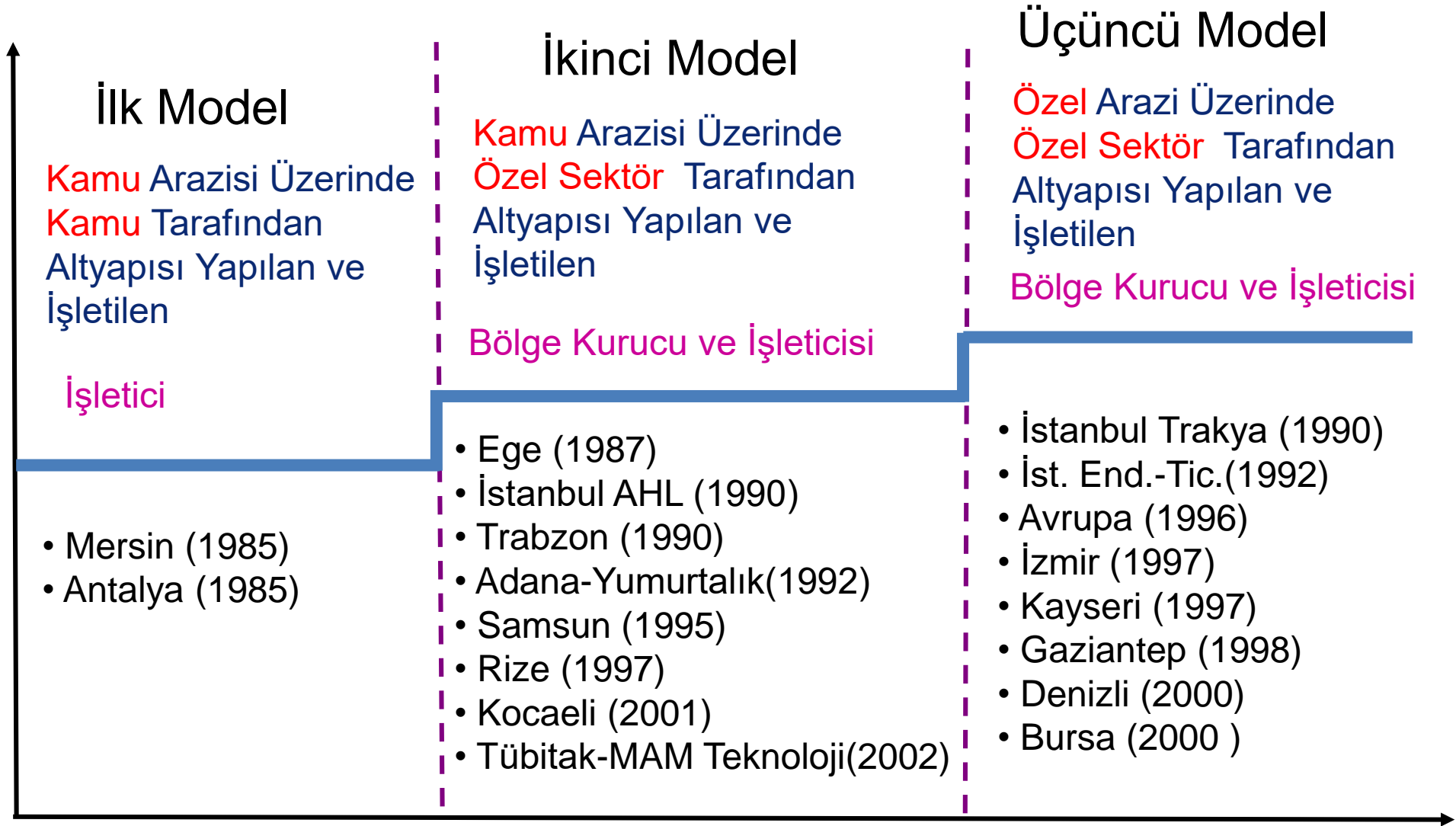
1990-
1995

Kamu
Arazisi
+
Özel Altyapı
Yatırımı

Model 3

1995-

Özel Arazi
+
Özel Altyapı
Yatırımı

Ege Serbest Bölgesi

- Bölgenin kuruluşu:
11.01.1987 tarih ve 87/11401 sayılı B.K.K.
- Mülkiyet: **Hazine**
- Kullanılabilir alan: **1.830.723 m2**
- **Fiziki doluluk: % 99**
- Firma sayısı: **169**
- İstihdam: **19.634**
- 2017 Ticaret Hacmi: **4,3 milyar dolar**

Avrupa Serbest Bölgesi

- Bölgenin kuruluşu: **16.10.1996 tarih ve 96/9108 sayılı BKK**
- Mülkiyet: **Özel**
- Kullanılabilir alan: **1.558.763 m²**
- Fiziki Doluluk: **% 95**
- Firma Sayısı: **147**
- İstihdam: **4.228**
- 2017 Ticaret Hacmi: **2 milyar dolar**

Antalya Serbest Bölgesi

- Bölgenin kuruluşu:
03.11.1983 tarihli ve 83/7285 sayılı BKK
- Mülkiyet: **Hazine**
- Kullanılabilir alan: **457.364 m²**
- **Fiziki doluluk: % 100**
- Firma sayısı: **96**
- İstihdam: **4.022**
- 2017 Ticaret Hacmi: **723 milyon dolar**

TEŐEKKÜRLER

TİCARET BAKANLIĞI
Serbest Bölgeler, YurtdıŐı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

sbqm@ekonomi.gov.tr

+90 (312) 212 58 88